MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
ANTHONY ELLUL

Seduta tas-6 ta' Dicembru, 2013

Citazzjoni Numru. 942/2007

Maria Dolores sive Doris Buttigieg

Vs

Emanuel u Lucia konjugi Gauci

Permezz ta’ rikors guramentat prezentat fis-7 ta’ Settembru 2007 l-attrici ddikjarat li:-

Hi sid ta’ proprjeta’ u sqaq privat li m’ghandux isem u jisbokka fi Sqaq Baggi, Zejtun. L-attrici saret proprjetarja tal-isqaq permezz ta’ wirt ta’ zitha Marianna Cumbo, li wirtet flimkien ma’ hutha l-isqaq minghand missierha Carmelo Cumbo.

L-isqaq kien originarjament infetah minn Carmelo Cumbo fuq art li kien akkwista b'kuntratt tal-15 ta' Dicembru 1895 pubblikat fl-atti tan-Nutar Lorenzo Cassar.

L-isqaq kien diga' oggett ta' kawzi ohra fejn il-qorti ppronunzjat li l-attrici hi sid l-isqaq.

Il-konvenuti fethu bieb u zewgt itwieqi li jaghtu ghal fuq l-isqaq. Dan sar minghajr il-kunsens taghha.

Ghalhekk qeghda titlob sabiex il-qorti:-

1. Tiddikjara li l-ftuh ta' l-aperturi u cioe' l-bieb u z-zewg twieqi li jaghtu ghal fuq l-isqaq privat, liema sqaq privat huwa proprjeta' ta' l-attrici, sar b'mod abbuziv u illegali u l-konvenuti ma jivvantaw l-ebda drittijiet fuq l-isqaq privat;
2. Tikkundanna lill-konvenuti sabiex fi zmien qasir u perentorju li tiffissa l-qorti, u taht id-direzzjoni ta' perit, tordna li jinghalqu l-aperturi a spejjez tal-konvenuti;
3. Fin-nuqqas tawtorizza lill-attrici taghmel ix-xoghol hi.

Il-konvenuti wiegbu (fol. 20):

1. Il-pretensjoni hi nfondata fil-fatt u fid-dritt.
2. Il-proprjeta esklussiva tal-isqaq ma tirrizultax mill-kuntratt tal-15 ta' Dicembru 1895 li gie mqieghed mill-attrici bhala l-bazi tal-pretensjoni taghha. Inoltre lanqas ma tirrizulta mill-atti tal-bejgh bl-irkant tas-6 ta' Dicembru 1915 li originarjament issemma l-ewwel darba mill-attrici bhala l-bazi tal-pretensjoni taghha.
3. L-attrici ma tatx prova li l-isqaq gie ghandha b'wirt. Kellha taghti prova li dak li qalet li gie b'wirt gie validament denunzjat.
4. L-isqaq huwa pubbliku peress li gie mghoddi ghand il-Gvern mill-privat. F'pjanti li l-konvenuti akkwistaw mid-Dipartiment tal-Artijiet, hemm dikjarazzjoni li l-isqaq huwa pubbliku. It-trasferiment lill-Gvern minn sidien privati wassal sabiex dan l-isqaq jigi asfaltat, saret is-sistema tad-drenagg u ddahhal is-servizz tal-elettriku.

5. Il-gudizzju m'huwiex integru in kwantu l-attrici ma pproponietx kawza kontra l-Gvern.
6. Il-preskrizzjoni akkwizittiva kontemplata fl-Artikolu 2140 tal-Kodici Civili. Huma dejjem uzawh liberament u b'mod ininterrott.
7. L-azzjoni hi perenta ghaliex il-konvenuti ilhom igawdu d-drittijiet ta' twieqi u bibien u ta' passagg minn fuq l-istess sqaq ghal iktar minn hamsin sena, f'liema zmien l-isqaq dejjem kien meqjus bhala pubbliku (Artikolu 2143 tal-Kodici Civili).
8. Kull riferenza ghal sentenzi li nghataw f'kawzi li fihom il-konvenuti ma kienux parti, ma jaghmlux stat fil-konfront taghhom.
9. Id-drittijiet tal-konvenuti gew rikonoxxuti mill-attrici meta ftehemet mal-MEPA li qabel ma taghmel certi xogholijiet, tidhol fi ftehim mal-konvenuti sabiex jitharsu d-drittijiet taghhom ghall-aperturi li ghandhom fuq l-isqaq.

Il-qorti rat l-atti li jinkludu noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet, u semghet ukoll il-provi.

Il-kwistjoni hi dwar zewgt itwieqi u bieb li hemm fil-fond tal-konvenuti u li jaghtu ghal fuq passagg li jisbokka fi sqaq Baggi. L-attrici ssostni li dan il-passagg, li ma jinfidx, hu proprjeta' taghha. It-tezi tal-attrici hi li originarjament l-isqaq kien jifforma parti minn art li akkwista Giuseppe Cumbo, u wara l-mewt tieghu ghadda ghand ibnu Carmelo Cumbo u eventwalment sar taghha meta fl-1975 saret il-qasma tal-wirt ta' Carmelo Cumbo (nannuha). L-attrici ssostni li l-passagg ghamlu nannuha[1]. Min-naha l-ohra l-konvenuti, fit-tielet eccezzjoni jsostnu li bla pregudizzju ghall-eccezzjonijiet precedenti[2] il-passagg *"[….] hu proprjeta pubblika, billi gie mghoddi ghand il-Gvern mill-privat, skond kif jirrizulta nill-annessi dokumenti Dok. P1 a tergo, Dok. P2 u Dok P3."*. M'hemmx kontestazzjoni li l-passagg oggett tal-kawza fuq naha

[1] Ara paragrafu 2.1 tan-nota ta' sottomissjonijiet u tielet paragrafu tar-rikors guramentat.
[2] Li bl-att tal-15 ta' Dicembru 1895 ma gietx akkwistata l-proprjeta esklussiva tal-passagg.

(tramuntana) jikkonfina l-proprjeta tal-attrici u fuq in-naha l-ohra (nofsinhar) l-fond tal-konvenuti (29, Gawhar).

Pjuttost milli *actio reivindicatoria*[3] il-kawza tidher li hi iktar l-*actio negatorja*[4]. L-elementi ta' din l-azzjoni huma li:-

i. L-attur jaghti prova li huwa sid il-fond;
ii. Irid jirrizulta li l-proprjeta' tal-konvenut ma tkun tgawdi minn servitu fuq il-fond tal-attur.

L-attrici pprezentat kopja ta' sentenza li nghatat minn din il-qorti fit-12 ta' Dicembru 1997 fil-kawza **Doris Buttigieg vs Il-Kummissarju ta' l-Artijiet** (336/94). F'dik l-azzjoni l-attrici ppremettiet li hi s-sid tal-isqaq (minn hawn 'il quddiem maghruf bhala **Vicolo Cumbo**)[5]. Talbet lill-qorti sabiex tikkundanna lill-Kummissarju tal-Artijiet *"biex jemenda r-records tieghu billi jerga' jirriverti ghas-sitwazzjoni ta' qabel ma arbitrarjament bidel dawn ir-records b'dan illi Baggi Lane, Zejtun ikun indikat bhala sqaq privat"*. Ghalkemm il-qorti laqghet it-talba tal-attrici ghat-tibdil mitlub fir-records tal-Gvern, pero' fis-sentenza ghamlitha cara li:-

"Din il-Qorti, ghalhekk, jidhrilha li t-talba attrici hija legalment gustifikata anke jekk m'hi qieghda tiddikjara ruhha bl-ebda mod dwar id-dritt ta'

---

[3] Hekk isostnu l-partijiet fin-noti ta' sottomissjonijiet rispettivi. Pero' dik l-azzjoni hi moghtija lil dik il-persuna li ssostni li hi proprjetarja ta' oggett, posseduta minn haddiehor.

[4] *"L'azione negatoria (negatoria servitutis) ha lo scopo di tutelare la pienezza del diritto di proprieta' sulla cosa con liberta' dai pesi o dalle servitu' pretese da altri sulla stessa. L'azione si esercita soltanto contro le molestie cui corrisponda la pretesa di un diritto; e naturalmente si esercita soltanto quando dall'altrui pretesa ci sia motivo per temere un pregiudizio; spettera' eventualmente al convenuto la dimostrazione dell'esistenza di un valido fondamento giuridico della sua pretesa. Se il proprietario rimarra' vincitore, avra' ottenuto una tutela definitiva, e non provvisoria quale gli sarebbe derivata esercitando invece l'azione possessoria di manutenzione."* (*Istituzioni di Diritto Civile*, A. Trabucchi (Cedam, 1981 pagna 465.).

[5] L-attrici ghamlet hafna enfazi fuq din is-sentenza. Li hu nteressanti hu li f'dik il-kawza (336/94)bbazat ruhha fuq akkwist minn bejgh bl-irkant li sar fit-13 ta' Marzu 1915 minn Carmelo Tabone, nannuha u fejn jissemma sqaq privat. Imbaghad f'din il-kawza biddlet ir-rotta billi qalet li l-akkwist originali kien sar minn Giuseppe Cumbo bil-kuntratt tal-15 ta' Dicembru 1895. Cirkostanza li ghall-qorti turi stat ta' incertezza dwar il-provenjenza.

proprjeta' fuq dan l-isqaq li l-attrici tippretendi li ghandha u li, fi kwalunkwe kaz, qieghed jibqa' mpregudikat.”.

Mela ghal finijiet ta' jekk Vicolo Cumbo huwiex proprjeta' tal-attrici, il-materja baqghet impregudikata. Ix-xhud Carmel Camilleri, ufficjal tad-Dipartiment tal-Artijiet, ipprezenta ittra datata 13 ta' Awwissu 2008 li baghat lid-difensur tal-konvenut (Dok. CC7 a fol. 331) fejn jinghad:

“Nixtieq ninfurmak, li skond sentenza moghtija fit-12 ta' Dicembru 1997, mill-Prim'Awla tal-Qorti, fl-ismijiet Doris Buttigieg vs il-Kummissarju tal-Artijiet (Citaz. Nru: 336/94FGC), l-istess Qorti ordnat li r-records tad-Dipartiment jigu aggustati, fis-sens li l-parti mill-isqaq immarkata bil-kulur ahmar fuq il-pjanta annessa ma' din l-ittra, tigi mmarkata bhala proprjeta privata.

Ghaldaqstant nixtieq ninfurmak li Sqaq Baggi qed jigi kunsidrat bhala proprjeta tal-Gvern, hlief ghal dik il-parti mmarkata bl-ahmar fuq l-annessa pjanta.[6]”.

L-awtur tal-ittra, Carmel Camilleri, ikkonferma[7] li l-passagg m'huwiex meqjus bhala proprjeta' tal-Gvern izda tal-privat. Jidher li wara l-imsemmija sentenza d-Dipartiment tal-Artijiet ma baqax jikkunsidra l-passagg in kwistjoni bhala proprjeta' tal-Gvern. Pero' b'daqshek ma jaghmlux proprjeta' tal-attrici.

L-attrici ghamlet ukoll riferenza ghas-sentenzi li nghataw fl-14 ta' Dicembru 2005 minn din il-qorti fil-kawzi **F. Caruana Bros Co Ltd vs Dolores sive Doris Buttigeg** (218/98) u **Maria Dolores sive Doris Buttigieg vs F. Caruana Brothers Limited** (272/98). Gialadarba l-konvenuti ma kienux parti f'dawn il-kawzi, is-sentenzi m'humiex gudikat fil-konfront tal-konvenuti. Hu minnu li fihom jinghad li Vicolo Cumbo hu proprjeta ta' Doris Buttigieg, pero' hu wkoll minnu li ma jissemmiex it-titolu li bih l-antennati taghha kienu akkwistawh. Il-konvenut ma

[6] Il-parti li d-Dipartiment tal-Artijiet jidher li m'huwiex iqies bhala proprjeta tal-Gven hu proprju l-passagg meritu tal-kawza (ara pjanta annessa, fol. 332).
[7] Seduta 9 ta' Jannar 2012.

kienux parti f'dawk il-kawzi u s-sentenzi ma jistghux jaghmlu prova kontra taghhom.

Min jallega jrid jipprova. L-attrici ssostni li Vicolo Cumbo kien infetah minn nannuha Carmelo Cumbo, u kien jifforma parti mill-art li kien akkwista Giuseppe Cumbo permezz ta' kuntratt tal-15 ta' Dicembru 1895 pubblikat min-nutar Dr Lorenzo Cassar. Originarjament kienet qeghda ssostni li l-provenjenza kienet minn kuntratt tas-6 ta' Dicembru 1915. L-attrici pprezentat rikors sabiex issir korrezzjoni fir-rikors guramentat (fol. 43) fis-sens li tithassar ir-riferenza ghall-imsemmi kuntratt u minflok jitnizzel li l-passagg kien akkwistat b'kuntratt tal-15 ta' Dicembru 1895. B'digriet tas-17 ta' Gunju 2008 il-qorti laqghet it-talba (fol. 51). Jirrizulta li fid-denunzja ta' Carmelo Cumbo, li miet fl-24 ta' Dicembru 1940 (fol. 77), tissemma *"Dar iz-Zejtun Luqa Briffa Street numri 8 u 9 mikrija £4.0,0 fis-sena u sqaq privat"*. Il-wirt ta' Carmelo Cumbo nqasam b'kuntratt tas-26 ta' Gunju 1973 pubblikat min-nutar Dr Robert Girard (fol. 150). Kuntratt ta' qasma hu biss ta' natura dikjarattiva. It-titolu derivattiv li tippretendi l-attrici hu l-legat provenjenti mill-wirt ta' Marianna Cumbo li kienet wahda mill-werrieta ta' Carmelo Cumbo. Tant hu hekk li fir-rikors guramentat ippremettiet li hi *"[….] saret proprjetarja ta' dan is-saqa privat b'devoluzzjoni mill-wirt ta' zijitha Marianna Cumbo….."* (fol. 1). Carmelo Cumbo kellu erbat itfal, Emanuele, Marianna, Giuseppe u Caterina Buttigieg. Bhala legatarja ta' Marianna Cumbo[8], meta sar il-qsim tal-wirt l-attrici giet assenjata l-fond numru 8 u tissemma wkoll ***private lane***. Kopja dattilografata tal-kuntratt tal-15 ta' Dicembru 1895 tinsab a fol. 147 tal-process. Il-qorti tosserva li:-

- ghandha biss il-kelma tal-attrici li l-isqaq ifformah nannuha Carmelo Cumbo. F'pjanta li pprezenta ufficjal tad-Dipartiment tal-Artijiet bid-data 7-3-13, li l-qorti qeghda tifhem li tirreferi ghas-sena 1913, il-passagg in kwistjoni jidher. L-attrici kienet ghadha ma twelditx u ghalhekk il-kelma taghha m'hijiex bizzejjed.

---

[8] B'testment tas-27 ta' Awissu 1968 fl-atti tan-nutar Dr Robert Girard, l-attrici thalliet b'legat *"[…] qualunque sehem jew quota ta' proprieta' tat-testatrici mill-beni immobbli taghha."*.

- Bl-imsemmi kuntratt Giuseppe Cumbo kien irkupra s-segwenti proprjeta:

“la suddetta clausura congiunta col suddetto luogo di case in Casal Zejtun, Strada Giardino Bottanico Numero otto consistente in due piccole lenze di terra con una porta pel vicolo comune, una sisterna di acqua piovana, diversi alberi di fichi lattei, fichi di India, viti ed un albero di agrumi – come pure le seguenti comodita’ dallo stesso luogo di case, consistenti nell’entrata e camera contigua, nella camera superiore e in una piccola porzione del cortile e della gardinetta – della capacita’ lo intero fondo di un tumulo, un mondello e due misure e confinato da levante con beni di esso Giuseppe Cumbo ed in parte con vicolo comune, da mezzodi col vicolo e da tramonta con strada.”.

L-attrici xehedet[9] li originarjament l-art kienet proprjeta’ ta’ Giuseppe Cumbo, il-buznannu taghha li xtara minghand Damiano Scorfina. Qalet li wirtuh uliedu, fosthom nannuha Carmelo, u *“In-nannu beda jixtri minghand hutu fosthom minghand Emanuel li jigu huh, hu n-nannu, hemm kuntratt ta’ Dicembru 1912.”*. Waqt dik is-seduta l-attrici pprezentat kopja tal-kuntratt li sar bejn l-ahwa Emmanuele u Carmelo (nannuha) Cumbo pubblikat fl-4 ta’ Dicembru 1912 (fol. 248). Minn dak id-dokument il-qorti ma tistax tikkonkludi li l-art oggett ta’ dak it-trasferiment hi l-istess proprjeta jew parti mill-istess proprjeta oggett tal-kuntratt tal-15 ta’ Dicembru 1895, u wisq inqas li l-kliem *“vicolo di giuspadronato”* hu l-passagg oggett ta’ din il-kawza. Hekk ukoll il-qorti hi tal-fehma li mill-kuntratt tal-1895 m’hijiex f’posizzjoni li tikkonkludi li l-proprjeta li akkwista Giuseppe Cumbo tinkludi l-passagg meritu ta’ din il-kawza. Mill-pjanta Dok. CC3 (fo. 321) datata 7 ta’ Marzu 1913 tidher it-triq principali li dak iz-zmien kien jisimha Strada Giardino Botanico (illum Triq Luqa Briffa). Jidher ukoll l-

[9] Seduta tat-22 ta’ Frar 2012 (fol. 239).

isqaq li jisbokka fi Strada Giardino Botanico, hawnhekk il-qorti m'hijiex tirreferi ghall-passagg meritu tal-kawza, u li sa dak iz-zmien kien minghajr isem. Fil-fatt irrizulta li fl-1959 l-isqaq inghata l-isem ta' sqaq ta-Baggi (fol. 370-371[10]). L-irjihat li jissemmew fil-kuntratt tal-1895 huma:

"da levante con beni di esso Giuseppe Cumbo ed in parte con vicolo comune, ***da mezzodi col vicolo*** *e da tramonta con strada.".*

Skond il-boxxla li tidher fuq il-pjanti Dok. CC3 (fol. 321) u Dok. CC4 (fol. 322)[11] hu evidenti li l-proprjeta tal-attrici, u li ssostni li kienet giet akkwistata bl-att tal-1895, jikkonfina min-nofsinhar mal-passagg in kwistjoni. Fatt ikkonfermat f'kuntratt li l-attrici stess ghamlet fl-4 ta' Gunju 1975 pubblikat min-nutar Dr George Cassar (fol. 134) u li bih tat lil Raymond Vella, ghall-perjodu ta' 17 il-sena, s-subcens ta' *"[….] mezzanin bla numru u bla isem li jinsab fi sqaq privat bla isem li jisbokka f'Baggi Lane, iz-Zejtun,* ***imiss minn nofsinhar mal-private lane****, mil-lvant ma' Baggi Lane u mill-punent ma' proprieta' tal-familja Buttigieg, bid-drittijiet taghha."* (enfazi tal-qorti, fol. 134). M'hemmx prova li kien jezisti xi passagg iehor li mieghu kienet tmiss min-nofsinhar il-proprjeta oggett tal-kuntratt tal-1895, u li l-attrici ssostni li tinkludi l-art li fuqha nannuha Carmelo Cumbo kien ifforma l-passagg in kwistjoni. Fil-kuntratt ma jinghadx li l-isqaq hu proprjeta ta' Cumbo u wisq inqas li akkwista l-proprjeta tal-passagg. Kull ma jinghad hu li min-nofsinhar l-immobbli li akkwista Giuseppe Cumbo jmiss *"col vicolo"*. Il-qorti qeghda tifhem li r-riferenza hi ghal *"vicolo comune"* li jissemma qabel bhala wiehed mill-konfini mil-lvant. Kliem li jidhru li jikkonfortaw it-tezi tal-konvenuti li dan il-passagg li l-attrici tirreferi ghalih bhala Vicolo Cumbo mhu xejn ghajr parti minn Sqaq Baggi. Lanqas m'hemm xi prova li fl-1895 fejn il-bini tal-konvenuti jikkonfina mal-passagg in kwistjoni, kien hemm xi sqaq fil-

[10] Estratt mill-Gazzetta tal-Gvern tas-26 ta' Gunju 1959.
[11] Prezentati minn ufficjal tad-Dipartiment tal-Artijiet li gie mharrek mill-attrici.

proprjeta tal-konvenuti. Jekk fl-1895 ma kienx jezisti l-passagg meritu tal-kawza, kif jidher li qeghda ssostni l-attrici gialadarba qalet li dan sar minn Carmelo Cumbo, allura fil-kuntratt tal-15 ta' Dicembru 1895 ma kienx jinghad li l-proprjeta li akkwista Giuseppe Cumbo tikkonfina min-nofsinhar *col vicolo*[12]. L-attrici tistrieh fuq il-kuntratt tal-15 ta' Dicembru 1895 bhala l-pedament ghall-pretensjoni taghha[13]. Jekk hu hekk il-passagg in kwistjoni kien diga' jezisti fid-data tal-pubblikazzjoni tal-imsemmi kuntratt in kwantu fih jinghad espressament li min-nofsinhar l-proprjeta' tmiss *col vicolo*, li fil-kuntratt ma jinghadx li kien jifforma parti mill-oggett li akkwista Giuseppe Cumbo.

Fil-kors tal-gbir tal-provi l-attrici pprezentat kopja ta' kuntratt li ghamlet ma' certu Raymond Vella fl-4 ta' Gunju 1975, pubblikat min-nutar Dr George Cassar. Kuntratt li hu *res inter alios acta* ghall-konvenuti. 'Il fatt li l-klawzoli numru 9[14] u 11[15] jatuk x'tifhem li l-attrici ukoll f'dak iz-

---

[12] F'sentenza li nghatat fit-3 ta' Marzu 1902 din il-qorti osservat: *"Colla vendita di un fondo non s'intende trasferita, senza un'espressa menzione, la proprieta' della porzione di una strada privata adjacente allo stesso, quantunque tale strada serva a dare accesso a quel fond, in tale caso, il proprietario del fondo fronteggiante la strada non ha che una servitu' di passaggio sulla stess strada, come fuq ritenuto dalla corte di Appello di Sua Maesta' il 19 giugno 1899 nella causa Vincenzo Formosa vs Rinaldo Perini (Collez. XII,270)."* [**C.Gatt nomine vs Conte Alfred Sant Fournier et**]. Hekk ukoll fis-sentenza **Nutar Dr Rosario Frendo Randon vs Onor. Dr Paolo Boffa nomine et**, 10 ta' Jannar 1955, il-Qorti tal-Appell qalet: *"Meta fil-kuntratt ta' trasferiment ta' fond jissemma biss li gie trasferit il-fond, u ma jissemmiex espressament illi giet anki trasferita l-parti tat-triq koerenti mieghu, ma jistghax jinghad illi dik il-parti tat-triq giet trasferita mal-fond; u ghalhekk dik il-parti tibqa' proprjeta' ta' min kien jippossjediha qabel dak it-trasferiment."*.

[13] Fis-seduta tat-22 ta' Frar 2012 l-attrici xehedet:-
"Dr Grech: Issa, kif gie ghandek dan l-isqaq u l-proprjeta ?
Xhud: L-isqaq u l-proprjeta gie b'wirt, testment ta' Marianna Cumbo, iz-zija jigifieri.
Dr Grech: Originarjament din l-art ta' min kienet ?
Xhud: Tal-buznannu Guzeppi Cumbo.
Dr Grech: Tal-buznannu Guzeppi Cumbo, issa, taf minghand min xtraha din ?
Xhud: Kien xtraha minghand Damiano Scorfina, fil-kuntratt ta' l-1895." (fol. 239).

[14] *"Raymond Vella jobbliga ruhu li ma jippermetti lill-ebda awtorita' li tasfalta l-isqaq privat quddiem il-mezzanin u dan skond ix-xewqa ta' Doris Buttigieg."*.

[15] *"Jigi dikjarat illi sakemm tinfetah it-triq u jinholoq access alternattiv, l-isqaq privat ghandu jibqa' jservi ta' passagg liberu lill-gabillott Consiglio Spagnol li jinqeda bih biex jasal ghar-raba' tieghu."*.

zmien tippretendi li l-passagg hu proprjeta' taghha, ma jistax iservi bhala titolu in kwantu ma akkwistat xejn.

Fic-cirkostanzi l-qorti m'hijiex sodisfatta li l-attrici tat prova li:

"dan is-sqaq kien originarjament infetah minn Carmelo Cumbo fuq art li kienet proprjeta tieghu liema art kienet akkwistata permezz ta' kuntratt datat hmistax (15) ta' Dicembru tas-sena elf tmien mija u hamsa u disghin (1895) pubblikat fl-atti tan-Nutar Lorenzo Cassar" (tielet premessa tar-rikors guramentat).

Hi l-fehma tal-qorti li ghalkemm l-attrici pprezentat provi biex turi li l-passagg m'huwiex proprjeta' tal-Gvern, dan ma kienx bizzejjed. Ukoll jekk il-qorti kellha tikkonkludi li l-passagg m'huwiex tal-Gvern, b'daqshekk ma jfissirx li hu proprjeta taghha. Fil-fehma tal-qorti mill-konsiderazzjonijiet li saru hawn fuq l-attrici ma rnexxilhiex taghti prova li l-passagg hu proprjeta taghha. Hu minnu li:-

i. fid-denunzji ta' Carmelo Cumbo (fol. 77), Emanuel iben Carmelo Cumbo (fol. 81), Marianna bint Carmelo Cumbo (fol. 92) jissemma l-passagg;
ii. fil-passagg in kwistjoni jidher li kien hemm tabella Vicolo Cumbo;

pero' dawn 'il fatti ma jissarrfux f'titolu. Ghalkemm l-attrici hi konvinta li l-passagg ilu fil-patrimonju tal-familja taghha minn meta sar il-kuntratt fil-15 ta' Dicembru 1895, din il-qorti ma taqsamx l-istess konvinzjoni u anzi tikkonkludi li l-passagg meritu tal-kawza ma kienx inkluz fil-proprjeta li xtara nannuha fl-1895. Dan ifisser li t-tezi tal-attrici ma tistax tirnexxi ghaliex ma tatx prova li hi s-sid tal-passagg[16].

[16] Mehud in konsiderazzjoni din il-konkluzjoni, m'hemmx htiega li l-qorti taghti decizjoni dwar l-eccezzjoni numru 6 u 7 relatati mal-preskrizzjoni.

Ghal dawn il-motivi l-qorti tiddeciedi billi tilqa' t-tieni eccezzjoni u tichad it-talbiet tal-attrici bl-ispejjez kontra taghha[17].

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM-------------------------------

[17] Fl-ewwel eccezzjoni sempliciment qalet li t-talbiet huma nfondati fil-fatt u fid-dritt. Hu fl-eccezzjonijiet ta' wara li l-konvenuti taw ir-ragunijiet ghalfejn it-talbiet ghandhom jigu michuda.